

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: **Papp György könyvnyomtató intézete**
hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.

Helyes nemzetiségi politika.

A képviselőház szerdai ülésén a munkapárt s az annak élén álló kormány hazafias, erős nemzetiségi politikáját vázoló beszéd hangzott el, mely az annyira életbevágó nemzetiségi kérdésre vonatkozólag valósággal új korszakot jelent.

Tisza István, e fenomenális politikus volt az, ki e ragyogó, minden igaz hazafi lelkében teljes visszhangra lelő beszéddel a nemzetiségi politikában a megbocsáthatlan engedékenység és elnézés végét hirdette, s kinek e beszéde elsőrangú politikai cselekedet gyanánt hatott.

Az a nemzetiségi politika, a melyet Tisza oly erővel és akkora sikerrel hirdetett, hogy a figyelő képviselőháznak szinte elállott tőle a lélekzete: nagyszabású, s ami fő, a való életnek megfelelő.

Deák Ferencz korában, Eötvös József idejében (a mint erre a nemzetiségi oly gyakran s oly örömet hivatkoznak), a nemzetiségi kérdés tekintetében más felfogás volt, mint manapság.

A reakció rossz pénzzel fizette ki a nemzetiségek buzgó szorgalmait. Cserében azért, hogy segítettek megfojtani a magyar szabadságot: őket is keményen odaláncolták a birodalmi gályához. Közös rabságban sinlődtek velünk. Negyvennyolc véres munkájáért az volt a jutalmuk, ami a mi büntetésünk.

Hatvanhétben, a felszabadulás pillanatában, csoda-e, ha szívünkre öleltük volna az egész vi-

lágot, s megbocsátottunk mindenkinek, aki ellenünk vétett.

Ebben a feledésre és szeretetre hajló hangulatban csináltuk meg a nemzetiségek egyenjóságáról szóló törvényt, s adtuk a horvátoknak a hirhedtté vált fehér lapot.

Az érthető ellágyuláson kívül a politikai számításnak is része volt akkori engedékeny magatartásunkban. Naivak és hiszékenyek voltunk egy kicsit. Azt reméltük, hogy gavallér eljárásunk visszhangra talál a nemzetiségek szívében. Nehogy egy újabb konfliktus esetén a hatalom és a nemzetiségek újra véd- és daczszövetséget kössenek ellenünk, biztosítani kívántuk a nemzetiségek jóindulatát a magunk számára. Barátai akartunk lenni az ellenségünk barátjának.

Azóta nem egyszer jött ránk oly keserves óra, a mikor szinte megbántuk és káros engedékenységnek tartottuk az elődök liberális és humanus nemzetiségi politikáját. A „fehér lap”-ról nem is szólva, nem egyszer kényszerített bennünket az izgatók veszedelmes és féktelen vakondok munkája arra, hogy türelmünket elveszítsük és átkozzuk apáink tulságos jószívűségét.

Negyven esztendőnek tapasztalatai nem multak el nyom nélkül rólunk. Ha ma jönne egy új Eötvös József, az ő történelmi jelentőségű javaslatával, leszavaznánk e javaslatokat a tulságos optimizmusok- és jóhiszeműségükért. Ma már azt mondanánk, hogy a mikor idegenajku honfitársainknak az államhoz való viszonyát sza-

bályozzuk: nem ülünk fel többé a kiegyezési korszak szentimentalizmusának.

Tisza István beszédében még megvannak régi nemzetiségi politikánk azon változatlan alapjai, a melyekre Deák Ferencz a maga nemes és jogtisztelő rendszerét felépítette. De élnek benne teljes eréllyel negyven esztendőnek jó és rossz tapasztalatai.

Igaz, hogy Tisza látja a magyar társadalom s a magyar állam némely mulasztását is. A tüszürásnak, vagy mint ő mondja a tyukszemre lépésnek rendszerét elítéli. Nem vár semmi hasznót az apró ungorkodásból, a jóhiszemű nemzetiségi tömegek érzéseinek megsértéséből.

S az általa rajzolt képhez még hozzáteszünk némely ríktó szint. A magyar társadalom nem tudta, vagy nem akarta magához édesgetni a fejlődő nemzetiségi értelmiséget, amelynek érzékenységét pedig annál inkább kimélni kellett volna, mert alulról felfelé törő néprétegek ugyanis mindig gunymosolytól és kicsinyléstől félnek a már történelmi multtal dicsekvő, náluk vagyonsabb, műveltebb, a hatalom élvezetében felnőtt társadalmak részéről.

Kormányzásra inkább rátermettünk, mint a lelkek megnyerésére. S okot ad a tépelődésre, hogy beolvasztó képességeink csökkenése, éppen a demokratikusabb világnézet uralmának idejére esik. A rendi alkotmány korában ehhez sokkal jobban értettek a magyarok. A magyar nemesség nemzeti intézménye felszívta és magába olvasz-

T Á R C Z A.

Áldott e bánat . . .

Áldott e bánat, megszépíti lelkem,
Mely ünt napoknak holt vizén pihent.
Áldott a bánat, enged énekelnem
S éreznem, mily mély az élet s mi szent!

Áldott vagy Anna! Messze, messze mentél,
Hogy megmutasd, mily mélyen beennem élsz,
Hogy egy hatalmas és bus szerelemnél
Érezsem, hogy az életem egész!

Hogy én is a tavaszi ujjulások
Fia vagyok, ki siron is kihajt,
Hogy engem is egy végtelen világnak
Mély titka ringat, hol nincs semmi part.

Juhász Gyula.

Anna.

Én öreg bánataimról beszéltem,
A szobában az alkony vert tanyát.
Ő ott hordozta csodamély szemében
A fáradt Mának minden bánatát.

Klavirok sirnak néha úgy a csöndben,
Muskátlis, rácsos ablakok mögött,
Mint az én árva panaszom, amelybe
Most szerelem és részvét költözött.

És ekkor Anna szemeit lecsukta
És ekkor szép lett minden, ami fáj
S finom, fehér lett a sors durva ujjá.

S mint várvavárt és derűs déli táj:
Az üdvösség tünt föl az esti csendben
De én partjára lépni elfeledtem!

Juhász Gyula.

A kis mosónő.

Irla: J. H. Rosny.

A kis Bailleul Margit foglalkozására nézve mosónő volt, de még csak bojtár. Főfoglalkozása a fehérneműek haza hordásában állott. Csak nagy ritkán engedték hozzá a szappanozás szent ritusához s hagyták neki sétáltatni a tüzes vasat valamely törő rongyon.

Járt tehát a kosárral, mely nagyobb volt, mint ő maga, haza hordani az ingeket, a gallérokat, a hálókötösöket, fehér szoknyákat, harisnyákat.

Ez nagyon gyanus foglalkozás. Ha rosra hajlandó valaki, roppant előnyöket nyújt. Fiatal és öreg bácsik szeretik megkaparítani az ilyen friss árut, ha mindjárt nem épen kecses is.

A kis Margitnál pedig épen nem hiányzott a báj. Ellenkezően. Ingerlő volt spanyolos kis arcával, melyet két nagy fekete lámpa világított meg és olyan ajkakkal, melyeket nem kellett neki harapdálni, hogy pipaesszint adjon nekik.

A legényemberek azért is kegyetlenül vadásztak rá. Némelyek ötfrankos tallért csillogtattak, mások egész tizig licitáltak, sőt egyesek épen a tündöklő aranyig mentek bőkezűségükben.

A kicsike nem engedett semmiben, valami fajankó foglalta el a szivecskáját, ennek a bálványképe élt szent-ségekben a lelkében. Következésképen unalmas életet élt.

A tisztességes férfiak még csak hagyján, de voltak brutálisak, kik erőszakkal próbáltak célt érni és alattomosak, kik nyugtalanító fufangokhoz folyamodtak.

És naponta nőtt a boldogtalansága annál is inkább, mert a kétségbeesett vén ficzkók más mosónőhöz fordultak és a kis Margit főnökője sejtette a valót s szitkokkal, fenyegetésekkel halmozta el szegénykét. Ugy, hogy a jövőtől, azaz az anyja verésétől félve, pesszimista fogalmat kezdett alkotni magának az életről.

Egy napon, amint épen egy kiválóan szívós és fufangos vén legénytől megmenekült, szomorúan indult

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK!
ERDÉLY legna-
gyobb butorgyára!

Mestitz Mihály és fiai
MAROSVÁSÁRHELYEN és KOLOZSVÁRON.

Ajánlják kitűnő gyártmányu butoraikat, melyeket **42 év óta fennálló** gőzüzemre berendezett **butorgyárakban** állítanak elő. A butorokhoz csakis elsőrendű anyag lesz felhasználva. **Óriási választék! Olcsó árak! Legmesszebbmenő jótállás!** Vidéken meghívásra személyesen mutatjuk be mintáinkat és rajzainkat.

totta a tótok, oláhok, szerbek és németek intelligens osztályait.

Másrésről Tisza, mint gyakorlati politikus, aki az étellel s az életnek dolgozik, levonja a gyakran féktelen s elviselhetetlen nemzetiségi izgatás tanulságait. A büntető törvénykönyvnek az izgatásra vonatkozó szakaszait sokkal szigorubbá akarja tenni. S ha már mártirokat kell csinálni, hogy az izgatást megfékezzük, ne csináljunk olcsó mártirokat. Ne vegyék majálisnak a tisztelt agitátor urak, ha a magyar nemzet kénytelen törvény elé állítani őket, mint ellenségeit. A fogházban töltött rövid és kellemes napokra ne tekinthessenek úgy vissza, mintha nyári üdülésről jönnének meg.

Am Tisza István beszéde nem azért tett oly általános hatást a politikai pártok lelkiismeretére, mert a nemzetiségi kérdés lényegét, természetét, céljait oly mesteri világossággal megrajzolta.

Új hang csendült meg beszédében, magyar és román füleknek egyaránt szokatlan: nem elégedett meg a kölcsönös megértés szükséges voltának elméleti hangoztatásával. Tettre hívta fel, erélyes férfittre a nemzetiségi társadalom ama tiszteletre méltó elemeit, akik társadalmi állásuknál, vagyonuknál, műveltségükkel, hazafiságuknál fogva hivatva volnának rá, hogy népük vezetését kiragadják a lelkiismeretlen izgatók kezéből.

E felhívással kapcsolatban várja a kormánytól is, hogy kezdeményező lépéseivel, az egymáshoz való közeledésnek, a kölcsönös megértésnek, az ádáz gyűlölködés megszűnésének útját egyenesse.

Egyik-másik ujság Tisza e felhívásában valami titokteljes, rejtelmes fordulatot vár nemzetiségi politikánk tekintetében. Sőt azt írja, Tisza engedmények adására sarkalja a kormányt. Ez a szándék ugyancsak távol áll Tiszától. Az ő nagy koncepciója beszédéből ilyesmit kiolvasni, enyhén szólva, ráfogás. A módszerben s az eszközök megválasztásában lehet szó változásról. Az a kormány, amely a nemzet és a korona között a

harmónia helyreállítására vállalkozott, szívesen elősegíti és munkálja a nagyobb összhangot a magyarság és különajku honfitársaink között.

De a nemzetiségi politika alapelvei tekintetében ez a kormány nem különbözik más hazafias kormányoktól.

Mint az örök csillagoké az égbolton, úgy ki van szabva a magyar nemzet politikájának pályája a nemzetiségi kérdésben.

A kisipar jelentősége.

Ma a kisiparos osztály az, mely legkevésbé élvezi az állami beavatkozásban rejlő hathatós támogatást. Elhagyatva áll mindenkitől, mert a nagyvállalkozás proletárt lát benne, míg a munkásság termelőnek tekint. Önmagában áll s mégsem tömörül, s a saját kebelében levő torzalkodások létét veszélyeztetik.

A kisipar elhagyottságának okai mélyen gyökereznek. A gazdasági élet újabb fellendülésekor, a termés kiszélesítésével minden konjunktura a gyári termelésnek kedvezett. A helyzet természetesen maga után vonja azt, hogy az állam csakis a gyári termelést, állítólággal, mint egyedüli fejlődésképes termelési formát pártolta, segítette és subvencionálta. Ehhez járult a tudomány kutatásainak eredménye, melyet Marx formulázott meg legerősebben a kisiparosok ellen. E tudományos felfogás azt mondta, hogy a kisiparnak nincs jövője. Nincsen pedig azért, mert a nagyvállalatok óriási berendezése oly minimálisra tudja az előállítási költségeket redukálni, hogy azzal szemben a kisipar egy gazdaságos versenyt felvenni képtelen. A kisipar így pusztulni kezd, magába szívja az egész kisipart a gyáripar s az osztálynak tagjai proletárokká süllyednek. A szociáldemokrácia tanításában ez irányt fogadta el s hirdette.

A legutolsó évek története azonban erősen ráczáfolt a fenti tanításokra. A sors maró szatirjaként éppen abban az államban, Németországban, — a hol legerősebben támadták a kisipart s tagadták meg annak fejlődésképségét, — indult fejlődésnek a kisipar. A legutolsó statisztikai számítások igazolták, hogy igenis a kisiparnak jövője van.

És ezt természetesnek kell tartanunk. Mert eltekintve attól, hogy bizonyos tárgyakat csupán a kisipar képes termelni, minden iparágban szükség van a kisiparra. A darabtermelést teljesítő kisipart (pl. ötvös, stb.) mely művészi érdekeket elégít ki, külső csint és szépséget cselez, a gyáripar nem képes letörni.

A többi iparágban pedig, ha mást nem, hát a foltozást is kell, hogy valaki teljesítse, ami szintén a kisipar körébe tartozik. Összegezve a tényeket, megállapítható, hogy a kisipar fejlődésképes s ez osztály tagjainak számánál fogva vezető szerepre van hivatva a társadalomban. Az államnak egyenes kötelessége támogatni a kisipart s minden erejével azon kell lennie, hogy az osztály gazdasági megerősödését s társadalmi súlyát erősítse és biztosítsa.

A kisipar fejlődésképségét mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy az a mozgalom, mely mindenkor a kisipart támadta, annak esküdt ellensége, most hirtelen köpnyegét fordított s kacérkodni kezd a kisiparossággal s mint egyedüli üdvözítőt kínálja fel magát s akarja kebelére ölelni a kisipart, hogy aztán a kellő pillanatban megfojtsa.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár 1910. július 17.

— **Hymen.** Kerekkes Margitkát eljegyezte M a c z k y Emil m. kir. honv. huszárhadnagy Hevesről. Neuländer Ottó tordai magánhivatalnok eljegyezte L a n d a u Mariskát.

— **Robbantási gyakorlatok.** A helyben állomásozó 12. utászsászlóaljnál beosztott erdélyi csapatok gyalog és lovas utászsaszkaszai e hó 13-án szerdán délután tartották meg a kiképzés befejezéséeként a robbantó gyakorlatokat a marosportusi vízi utászgyakorló helyen. Különböző hadászati feladatok szerint különböző szárazföldi és vízi objectumok kerültek robbantásra. Az igen érdekes és idegizgató robbantásokat, melyek egytől-egyig igen jól sikerültek, a helyőrség összes tisztjei és azonkívül igen nagy számu polgári érdeklődő közönség nézte végig.

— **A népszámlálás előkészületei.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a képviselőház elé terjesztette az 1910. évi népszámlálás elrendeléséről szóló törvényjavaslatot. Mihelyt törvényerőre emelkedik a haramaros letárgyalandó javaslat, megtörténnek a sokféle és hosszadalmas előkészületek, hogy az 1910. évi december hó 31-iki állapotokat feltüntető adatok 1911. január 1—10-iki között pontosan és akadálytalanul összegyűjthetők legyenek. A mostani népszámlálás Magyarországon az ötödik általános, alkotmányos formák közt történő népszámlálás. Az első általános népszámlálásnak tulajdonképpen az 1869. évi tekinthetjük, amelyet tízévenként, 1880-ban, 1890-ben és 1900-ban követtek a

fel a Gay-Lussac-utca egyik házának a lépcsőin. Először történt, hogy fehérműt vitt ebbe a bérkaszányába; csak annyit tudott, hogy az új mosató egy fiatal ember.

Amint a negyedik emeletre ért, jobbra becsöngött. Semmi kulcs- vagy kilincsörgés nem felelt neki, pedig amint a kosarával meglökte, az ajtó benyílt. Senki. A folyosó üres volt. Margit felénken beszólt, gépiesen egy pár lépést tett s egy nyitott szobát látott maga előtt. Bedugta a fejét s rémült sikoltást hallatott.

Egy ember függött ott felakasztva hosszú kötélén a falról.

A kis Margit természetből kissé bátor volt. Ahelety, hogy azzal vesztegette volna az időt, hogy a házat fellármázza, felkapott egy zsebkést az asztalról s egész testében reszkette ketté vágta a kötelet.

Az akasztott ember a földre zubant. Amint ott látta őt elterülve szederjes, eltorzult arcával, a leánykát megdöbbenés és rémület fogta el. Mindazáltal befejezte művét és megtárgította a hurkot az ember nyakán.

— És most, megyek, felhívom a házmesternét.

De beállott a reakció. A fogai vaczogtak szegénykének; a torka képtelen volt a legcsekélyebb hangot ki-ejteni; a lábai megtagadták a szolgálatot. . . . Mikor aztán végre némi erőhöz jött, az ember lélekzeni kezdett.

Az arca nem volt eltorzult többé, bár még mindig szederjes maradt és a szemei üvegesek. Nagyot sohajtott s a keserű levertség hangján susogta:

— Heléne! Heléne!

A kis mosónő fölébe hajolt és kérdezte:

— A szegénység vitte erre a borzasztó lépésre?

Az ember némi megdöbbenéssel bámult a leányka halvány arcába, nagy szemeibe. De Margitka minden áron hasznossá akarván magát tenni, kérdezte:

— Mit akar? Eczetet vagy orvost?

Az ember kimerülten hallgatta e szavakat, melyek édesen csegetek a fülébe.

— Adja ide a kezét, szólott.

A leányka oda nyújtotta neki. Az ember eleinte kissé megkönnyebbültni látszott, majd köny áztatta az arcát.

— Maga mentett meg?

— Én magam, uracsám.

— Milyen rosszul tette, szegény kicsikém! Most már újra kell kezdenem!

— Semmi ostobaság! mondta Margitka szigorun. . . . Mindenek előtt, miért akart maga meghalni? Talán nem volt egy fillére sem?

Az ember nemet intett a fejével.

— Valami betegségben szenved? . . . Azt sem? Talán valami nő?

Az akasztott ember könyei újból megeredtek.

— Ah! ugyan mondta a leányka, ne legyen olyan együgyű!

De megesett a szive rajta és amint felkönyökölt, hátba lökte:

— A faképnél hagyta magát? — kérdezte.

— Oh igen!

Csönd állott be. Az ember föltápáskodott. A leányka érezte, hogy olyan gyöngye lelkü lehet, mint egy gyermek. Tekintéllyel és okosan kijelentette:

— Magának élni kell! Csak a gyávák keresnek menekülést a halálban. Ezt én mondom magának!

Az ember minden nyomora mellett is mosolyogni próbált. Megállott a leányka előtt, ellágyultan bámult rá és dörmögte:

— Hát maga boldog, mi?

— Én? Oh hogyné! Csöstül nehezedik a vállamra minden nyomor. A disznó férfiak miatt. . . mert hát igazán disznók mind. A disznóólban sincsenek különbe!

Amint látta, hogy a fiatal ember érdeklődni kezd s mert üdvösnek tartotta, hogy megszégyenítse őt, elbeszélte neki a saját történetét. Az ifjú figyelmesen hallgatta, meghatotta őt a fiatal leány szomorú hangja.

— Ugy hát, kérdezte tőle, magának nem kellene más, csak jó fizetés és . . . egy férj?

Majd leült, lehorgasztotta a fejét és gondolkodott. Aztán szomorú mosollyal:

— Mi voltam tíz percczel ezelőtt? Semmi. Árnyék. Valami, ami nem ért egy élő ebet. Maga kis gyermek döntötte el, hogy ebből a rongyból még legyen valami. Ugy hát? Ezt is maga fogja eldönteni. Akarja, hogy a férje legyen magának?

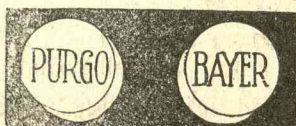
— A férjem? hebegte a kicsike. Talán meghibbantotta az esztét a kötél?

— Akarja-e, hogy a férje legyen, szegény kis teremtes? Ha akarja, minden erőmet megfeszítem, hogy éljek. . . . Mintha ezt a parancsot kaptam volna a sors-tól. Ha nem akarja, nos isten neki! Van még elég kötélen ezen a világon.

Igy történt, hogy a kis mosónő oda jutott, hogy az évjáradékából élt s hogy visszaadta életkedvét az akasztott embernek.

Mint Bailleul anyó váltig mondogatja, ez a történet a biznyság rá, hogy az akasztott ember kötele szerencsét hoz elannyira, hogy még magokat az akasztott embereket is boldogokká képes tenni.

Minden valódi doboz 25 dróbt tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó:



Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak.

Szereti egészségét?

Ki ne tudná, hogy utólérhetetlenül legjobb hashajtó a világhírű

PURGO-BAYER.

Minden valódi doboz 25 dróbt tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó:



Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak.

népszámlálások. A népszámlálás a törvényhatóságok első tisztviselője felügyelete alatt, a számláló biztosok közreműködése mellett az állam által ingyen szolgáltatott nyomtatványokon történik, a számláló biztosok díjait azonban és a végrehajtásnál felmerülő egyéb költségeket a községek és városok fizetik. A törvényhatóság első tisztviselője felügyel a népszámlálást végző tisztviselők munkájára. A magyar kir. központi statisztikai hivatal már elkészítette a különféle számláló lapokat (mintegy 25 millió lapra van szükség) és ezeket a javaslat törvényerőre emelkedése után, a kereskedelemügyi miniszernek a törvényhatóságokhoz intézkedő részletes utasításával együtt szétküldi az összes városokba és községekbe. Összel a statisztikai hivatal kiküldött tisztviselői kiszállanak az egyes törvényhatóságok székhelyeire a népszámlálási teendők megbeszélése és a helyi végrehajtásban résztvevők beoktatása végett. A számláló biztosok január 10-ig tartoznak összeírni körzetük valamennyi lakóját. Az adatokat a statisztikai hivatal dolgozza fel és körülbelül másfél esztendőbe kerül, míg megjelenhet a népességi viszonyokat ismertető első általános jelentés.

— **Vásár.** A nyári Szt. Anna vásárt e hó 23., 24. és 26-án, szombat, vasárnap és kedden tartják meg városunkban. A két előzőnap állatvásár, míg a keddi a kirakó vásár. Az állatvásár nagy forgalmunak ígérkezik, mint azt az ország minden részéből ide kérdést intéző marhakereskedők érdeklődéséből következtetni lehet.

— **Uj bankók.** Az Osztrák-Magyar bank a 100 koronás elnevezés alatt ismert, de nem nagy elterjedtségnek örvendő képes nyomtatványaiából, újabb javított kiadást boesát ki. Az új alakzatú és nyomatu kiadványok, melyeknek kiadása augusztus 22-én kezdődik, a hirdás szerint az eddigiektől úgy szinben, mint rajzban teljesen eltérők. Az új bankók alapszíne a rózsaszín és diszük mindkét oldalon egy és ugyanazon modern rajzu női szépség.

— **Gyilkos villám.** A naponkénti zivataros időjárás nemcsak a természetben okozott és okoz még most is kárt, hanem emberáldozatot is követel néha az esőt megelőző haragos istennyi. Bervén 14-én, esütörtökön délután a nyílt tarlón, aratás közben csapta agyon a villám Pásk Angyel arató napszámost úgy, hogy a szerencsétlen rögtön, jajszó nélkül meghalt.

— **Erdősítési jutalmak.** A földmívelésügyi miniszter kopár, vizmosásos és futóhomok területeken ez évben létesítendő erdősítések jutalmazására az országos erdei alaphól 14 nagy jutalmat, azonkívül 10 elsőrendű és 9 másodrendű elismerő jutalmat tűzött ki. E jutalmakért oly birtokosok (bérlok) versenyezhetnek, kik kopár, vizmosásos vagy futóhomok területeken, állami pénzsegély nélkül a folyó év tavaszán, vagy őszén erdősítéseket létesítettek. Közelebbi részletek a városi tanács vagy az erdészeti hivatalban tudhatók meg.

— **Veszélyes lelet.** Szerdán, folyó hó 13-án az esti órákban veszélyes leletre bukkant egy a vasuti pálya mentén végighaladó vasuti munkás. A vasuti állomástól balra a vasuti sínek közelében az árokban egy pléh fazékban és egy kis fa bódónben 28 dynamit, összesen egy és fél kilogramm súlyu dynamit töltényt, egy skatulya gyutacsot, és három méter gyújtó zsinógot talált. A megrémült vasuti munkás a veszélyes leletről azonnal az állomás főnökségénél jelentést tett, honnan a rendőrséget azonnal értesítették. A rendőrség egy katonai bizottsággal a talált dynamit veszélyességét megállapítva, azt a katonai löszertár őrzetébe adta, és az ismeretlen dynamitcsempész kézrekerítésére a legszélesebb körű nyomozást indította meg. Amint gyanítják, a veszélyes anyagot egy keresztülutazó bányamunkás felejthette vagy rejthette el, ki természetesen nem megengedett uton jutott a veszélyes szer birtokába.

— **Figyelmeztetés a marhatulajdonosok részére.** A Romániában ez idén rendkívül elterjedt ragadós száj és körömfájást Erdély keleti megyéibe is áthurcolták s így alapos a félelem, hogy kellő óvatosság hiányában e baj nálunk is felléphet. A kir. főállatorvosi hivatal ennek folytán felhívta az itteni rendőrkapitányság figyelmét a megfelelő óvintézkedések tételére, melyek közül leglényegesebb, hogy minden idegen származású szarvasmarha behozatala a főkapitányságnál 12 órában belül bejelentendő és ezen idegenből hozott szarvasmarha a behozattaltól számított nyolcz napon át szigoruan elkülönítve tartandó és legeltetendő. A gazda-

közönségnek saját érdekében is szükséges, hogy idegen helyről hozott szarvasmarhát nyolcz napig elkülönítve éber megfigyelés alatt tartsa s a legesekélyebb gyanu esetén azonnal tegyen jelentést.

— **Bőrmérő készülékek alkalmazása.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt iparosok és kereskedők tudomására hozza, hogy ujabban egy olyan bőrtérlet mérőkészülék került forgalomba, amely lehetővé teszi, hogy a chrom cserzésű bőrlajták a kereskedelemben nem súly, hanem terület szerint felmérve adathatnak el. Ez a czélszerű Corádi-féle bőrtérlet ellenőrző készülék megrendelhető Engel Gyula bőrkereskedő czégnél Budapest, VI. Gyár-utca.

— **Az újságírás szenzációja Az Est,** ez a fővárosban naponta korán délután megjelenő izléses, bátor, szabad és becsületes lap. Az Est új színekkel, új formákkal vág utat az események áradatában és mindenütt ott van, ahol szükség van a gyöngesség vagy az el nem ismert érdem védelmére és ahol szüksége mutatkozik a bűnök leleplezésének. Az Est újságírói gárdája a legnevesebb újságírókból áll, akik mindent odaadnak a közönségnek, amit csak független, tiszta kezű és a nagy emberi ideálokért küzdő újságírók odaathatnak: szívüket, eszüket és munkájukat; cserébe csak a közönség szeretetét kéri. „Az Est” mindennap a legelső délutáni gyorsvonattal indul Budapestről szerteszét az országba és így az ország minden tájára legalább fél nappal előbb viszi meg az aznapi események hírét, mint a többi fővárosi napilapok és ezért előfizetési ára mégis havonta csak 1 kor. 49 fillér. Előfizetést akármelyik postahivatal elfogad.

— **Az utadó.** Városunk utadókivetési lajstroma az 1910. évre elkészült, s a városi adóhivatalban közszemlére tetetett ki. Az érdeklődők ott betekinthetik és esetleges észrevételeiket nyomban szóval előadhatják.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szemináriuma Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban, avagy esetleg később akarják letenni, de kolozsvári szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszert és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **Az „Ország-Világ”** e heti (28-ik) száma telve van érdekes szövegrésszel és szebbnél-szebb képekkel. Szigeti József tollából „Bimbófadás” ezimel új regény veszi kezdetét. Neera olasz novellái Balla Ignác fordításában folynak tovább. Novellát még Balla Sándortól és Szigeti Józseftől, verset pedig Hangay Sándor, Csizmadia István, Fesztinger René és Thomée József tollából találunk a gondosan összeállított számban, melybe Schuster Zsigmond és Heltai H. István sakkezeket irtak. A képek közül első helyen kell kiemelnünk Medve Zoltán cs. és kir. udvari kamarás, Krassó-Szörény vármegye főispánjának amatőr-fenyképeit a délvidéki pusztulásról, Ferdinánd bolgár király, Eleonora bolgár királyné és gyermekeik arczképét, stb. Tizenkét kép mutatja be Reichenhall fürdőt, míg több érdekes illusztráció a „Zeppelin VII.” nevű, utasszállításra berendezett kormányozható léghajóját mutatja be. Több más aktuális illusztráció, apróbb czikkek és tartalomdus rovatok csatlakoznak a fentebbi tartalomhoz.

— Orvosi kísérletek a w ü r z b u r g i k i r á l y i k l i n i k á n, mely Németország egyik legtekintélyesebb tudományos intézete, a következő eredményre vezettek:

„A természetes **Ferencz József**-keserűviz biztos hashajtó hatása és semminemű kellemetlenséget nem okoz. Még oly esetekben is, a mikor nagyon

érzékeny beleknél alkalmazták, a „Ferencz József”-keserűviz fájdalom nélküli székelést eredményez.”

Kérjünk a bevásárlásnál határozottan valódi „Ferencz József”-keserűvizet és ne fogadjunk el kevésbbé értékes hashajtószert.

A közönség köréből.

Folyó hó 10-én tartotta a Gyulafehérvári Polgári Iparos Olvasókör majálisát, mely fényesen sikerült s még a III. négyest is mintegy 60 pár tánczolta. Felülfizettek: Dr. Konez Viktor 8 kor., Körösy László 4 kor., Dr. Roska Miklós 3 kor., Izsák Dávid, Milesevicz György, Nuss Bernát, Deutsch (Alkenyer) 2—2 kor., Arnold János, Fodor D. József 1-20—1-20 kor., Grósz Ármin, Mendel Mór, Frei Adolf, Megyeri Imre, Eszéki József, Lázár Adolf, Jakab Elek, Wellmann Gusztáv, N. N., Goldstein Adolf, Bozsó Mátyás, Hillinger Samu, Varajti Boldizsár, Laczkó Sándor, N. N., Váradi N., Huszár Lajos, Veres Egyed 1—1 kor., Brück Ignác, Muresán Gergelyné, Erdélyi Gyula 60—60 fill., Gál József, Popovics János, Augusztin József 50—50 fill., Uhrík György, N. N., Dobai Béla, Schwarcz Ármin, Schmidt Ferencz, Izsák Manó, Vigh Ferencz 40—40 fillér. A kör a felülfizetőknek ezúton is hálás köszönetet szavaz.

Szerkesztői üzenetek.

P. H. Helyt. Sajnálattal nem használhatjuk.
S. I. Helyt. Így nem jöhet. Tomptani kell.
A. J. Nagyenyed. Annak idején szíva tesszük.
Több kéziratról a jövő számban.

NYILATKOZAT.

Több lapban az a hamis közlemény jelent meg, mintha a mi dohányjövődéki engedményünk, melylyel a „NIL” szivarkahüvelyt árusítják, hamisítva volna. Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy mi tavaly Elster Testvérek lembergi gyáros czég gyárát vettük át és azzal együtt a m. kir. dohányjövődéki Igazgatóságnak 22323/1905. III. számú engedélye és véleménye alapján ilyen engedéllyel bírnak.

Minden ellenkező állítás rosszakaratu koholmány, melynek forrását jól ismerjük és mely ellen a törvényes lépéseket megteszük.

WECHSLER D.

budapesti és lembergi szivarkahüvelygyárai „NIL.”

Nyílttér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SARG-féle 60
KALODONT
LEGJOBB
FILLÉR
FOG-CRÈME

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDIT-GYÓGYIT

BÁKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. * Gyulafehérvári főlerakát:
IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. Hattyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

NEMÉNY TESTVÉREK

SAVOY
NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 16.

A főváros legújabb és legmodernebb elsőrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó termek, központi gőzfűtés, tüdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal.

MÉRSÉKELT ÁRAK.

A LEGFIGYELMESEBB KISZOLGÁLÁS.

TELEFN 154—08.



PAPP GYÖRGY KÖNYVNYOMDÁJA

— mint legnagyobb
nyomdavidálat egész
Alsófehérmegyében —
a legjótányosabb ár-
ban vállal és készít
mindennemű nyomtat-
ványokat.

Elismert legjobb ízlés.
Teljes hibátlanóság.

hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le-
és felül foglalt és 1200 kor-ra becsült következő ingó-
ságok, u. m.: áru nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró-
ság 1910. évi V. 225/4. számú végzése folytán 337 K. 50
fil. tökékövetelés és eddig összesen 28 kor. 40 fillérben
bíróilag már megállapított költségek erejéig, Gyulafehér-
vart leendő eszközésére 1910. évi július hó 22-ik
napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mel-
lett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul
is elfognak adatni.

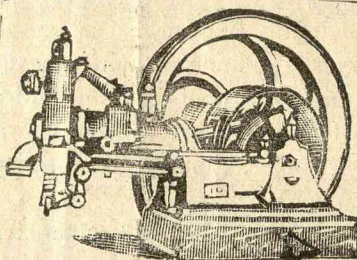
Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások
is le és felül foglaltattak és azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §
értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1910. évi július hó 1. napján.

Papp Károly, kir. bir. vége.

Drezdai Motorgyár részv. társ.

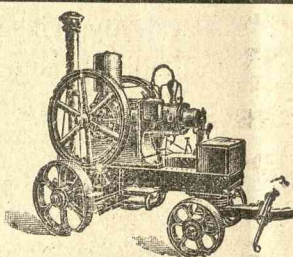
Németország egyik legrégebb és leg-
nagyobb motorgyára.



Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat
valamint szivógázmotorokat.

!! Meglepő ujdonság !!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL
a tényleges lóerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselő:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.



Telefon:
71—01.

Sürgőnyczim:
CLIMAX.

CLIMAX Nyersolajlokomobilok

az ideai csépléshez még egy pár darab
kedvező feltételek mellett szállítható.

BACHRICH és TÁRSA
motorgyár

Bécs, XIX. Heiligenstädterstrasse 83.
Mintaraktár és iroda: Budapest, V., Szabadság-tér 17. Tözsde-p.

„BITUMINA“

„BITUMINÁVAL“ fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA“ RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Gyulafehérvár és vidéke részére: KOHN ADOLF fakeskedésében Gyulafehérvár



DAHINTEN VIKTOR

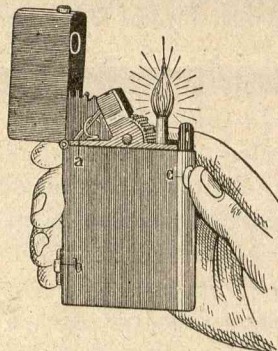
-- vaskereskedése Gyulafehérvárt. --

Ajánlja dus raktárát ==
valódi Vermorel
PERMETEZŐ ==
GÉPEKben



és olcsóbb fajtája hasonló
minőségű gépekben, tovább

önmüködő gyújtó eszközökben



Bitumenaszfalt tetőlemez, fafelszige-
telő vászon és minden a vas-
kereskedő szakmába vágó
cikkekben, a legjobb kivitel
és a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket
kiváló gondnal teljesítik.

Kérem a t. gazdaközön-
ség becses látogatását és
maradok kiváló tisztelettel

Dahinten Viktor.

A ki régi tetőt „GROSSOL“-al átújratja, megtakarítja az új fedést!



„GROSSOL“
Alapítva 1884.
Készítők: Kohn és Fried, Ujpest
Tetőlemez, végyiternék és „Grossol“-gyár.
Készítők: Kohn és Fried, Ujpest
Központi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

ÜGYNÖK

kerestetik közkeletű árucikk eladására.
Olyanok, kik óvadékkal is rendelke-
nek s így pénzbeszedéssel is megbiz-
hatók, előnyben részesülnek. Ajánlato-
tokat P. M. jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Ananász kajszinbaraczkot,

üvegszemű spanyol nagy megyet
postakosaránként 3 K., zöldring-
lottát, zölddiót 2-20 K., új burgo-
nyának mázsáját 10 K., sárga vaj-
bábnak 16 K., savanyított ugorkát,
káposztát, tököt 1-80 K.-ért szállítja

GYÜMÖLCSKIVITEL CSONGRÁDRÓL.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.